

Potreba prijatia opatrení podľa výdavkových limitov sa odhaduje na 1 mld. eur v budúcom roku

Predchádzajúca vláda predložila Program stability (PS) na roky 2023 až 2026, v ktorom predstavila aktualizovaný fiškálny rámec verejnej správy na nadchádzajúce obdobie. Cieľom stanoviska Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je poskytnúť nezávislý pohľad na východiská rozpočtu (tzv. fiškálny rámec) prezentované v Programe stability, ako aj vhodnosť nastavenia rozpočtových cieľov.

RRZ konštatuje, že rozpočtové **ciele vlády nie sú podporené vyšpecifikovanými opatreniami**, ktoré by zabezpečili ich dosiahnutie. Pre splnenie výdavkových limitov sú podľa súčasných odhadov Rady potrebné opatrenia za 2,4 mld. eur do roku 2025. „Aj keď strednodobé rozpočtové ciele vlády sú v súlade s platnými výdavkovými limitmi a reflektujú aj pripravovanú zmenu v európskych fiškálnych pravidlách, bez dodatočných opatrení, ktoré nie sú špecifikované v Programe stability, nemožno rátať s ich dosiahnutím,“ konštatuje predseda RRZ Ján Tóth.

Bez dodatočných opatrení predpokladá Rada tohtoročný deficit na úrovni 6,2 % HDP a jeho pokles v budúcich rokoch na úroveň 4,6 % HDP. Aj keď je odhad RRZ mierne pozitívnejší ako odhad MF SR, rozpočtové ciele vlády predpokladajú oveľa prudší pokles deficitu do roku 2026 na úroveň 2,2 % HDP. Rozdiel medzi cieľmi vlády a prognózou RRZ sa premieta aj do odhadov vývoja hrubého dlhu, kde **RRZ predpokladá do roku 2026 rast dlhu z aktuálnych 57,8 % HDP na 62,2 % HDP, pričom ciele vlády v Programe stability uvádzajú jeho stabilizáciu na súčasnej úrovni.**

Porovnanie salda a dlhu VS očakávaného v programe stability s odhadom RRZ (v % HDP)

	2022 S	2023	2024	2025	2026
Saldo VS - PS 2023-2026 (ciele vlády)*	-2,0	-6,3	-3,9	-3,2	-2,2
Hrubý dlh VS - PS 2023-2026 (ciele vlády)	57,8	58,7	58,5	57,1	57,7
Saldo VS - PS 2023-2026 (východiská rozpočtu)	-2,0	-6,3	-4,7	-5,2	-4,9
Saldo VS - prognóza RRZ	-2,0	-6,2	-4,6	-4,9	-4,6
- rozdiel		0,1	0,1	0,2	0,3
Hrubý dlh VS - PS 2023-2026 (východiská rozpočtu)	57,8	58,7	59,3	59,8	63,1
Hrubý dlh VS - prognóza RRZ	57,8	58,2	59,1	60,1	62,6
- rozdiel		0,5	0,3	-0,3	0,5

*- údaje 2023-2026 vychádzajú z cieľov zverejnených v programe stability.

Zdroj: MF SR, RRZ

Rada na základe nových opatrení prijatých parlamentom aktualizovala ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti k máju 2023. RRZ konštatuje zhoršenie dlhodobej udržateľnosti v porovnaní so scenárom nezmenených politík vychádzajúcim z roku 2022 o 0,3 % HDP, hlavne z dôvodu novoprijatých opatrení. **Dlhodobá udržateľnosť by sa tak posunula hlbšie do pásma vysokého rizika na hodnotu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti 5,9 % HDP. Pre jej dosiahnutie by bolo potrebné trvale zvýšiť príjmy a/alebo znížiť výdavky v objeme 7,6 mld. eur.**

Vzhľadom na tento vývoj Rada vníma pozitívne, že nová vláda komunikovala ako prioritu prípravu a predstavenie konsolidačných opatrení. **V strednodobom horizonte by mala byť naďalej hlavným cieľom vlády stabilizácia dlhu a vytvorenie predpokladov pre jeho ďalšie znižovanie cez dôsledné plnenie výdavkových limitov. Takáto politika tiež zabezpečí zníženie vysokého rizika dlhodobej udržateľnosti do pásma stredného rizika.** Zvýrazňuje sa tak potreba, aby budúci tvorcovia rozpočtových politík už v súčasnosti verejne komunikovali kredibilné návrhy ozdravovania verejných financií v objeme cca 1 mld. eur pre rok 2024 a dodatočných 1,3 mld. eur pre rok 2025, čo je podľa Rady súčasný odhad potreby opatrení podľa výdavkových limitov.